

David Foster Wallace
Užmarštis

Iš anglų kalbos vertė Ignas Beitsas

R A R A

Vilnius, 2021

NUDEGUSIŲ VAIKŲ ĮSIKŪNIJIMAI

Tėvelis buvo už namo kampo, ten statė nuomininkui duris, kai išgirdo vaiko klyksmus ir tarp jų įsiterpiančią mamytės spieгимą. Jis judėjo greitai, užpakalinė veranda vedė į virtuvę, ir durims su tinkleliu nespėjus garsiai trinktelėti už nugaros tėvelis išvydo visą situaciją: apvirtusį puodą, gulintį prie viryklės ant plytelėmis išklotų grindų, ir mėlyną degiklio plazdesį, ir vandens klaną ant žemės, vis dar garuojantį ir besišakojantį į šalis, ir kūdikį pasmukusiomis sauskelnėmis, stovintį ir sustingusį, garuojančiais plaukais, raudona krūtine ir pečiais, užverstomis akimis ir l. plačiai pražiota burna, kuri rodėsi kažin kaip atsieta nuo skleidžiamų garsų, mamytę, priklypusią ant vieno kelio, beprasmiškai tapšnojančią jį indų šluoste ir pritariančią jo klyksmams savo rauda, ištikta isterijos ir dėl to kone suakmenėjusią. Plikos, švelnios pėdutės, kaip ir jos kelis, tebestovėjo garuojančiame klane, tad tėvelis pirmiausia čiupo vaiką už pažastų, pakėlė ir nunešė prie plautuvės, iš jos iššveitė lėkštes ir paleido šaltą šulinio vandenį berniukui ant pėdų, o pats tuo metu ėmė

rieškučiomis semti ir pilti, ir šlakstyti šaltu vandeniu jam galvą ir pečius, ir krūtinę, kad vaikas liautųsi garavęs, mamytė jam per petį šaukėsi Dievo, kol jis pasiuntė ją atnešti rankšluosčių ir marlės, jeigu yra; tėvelis judėjo staigiai ir tikslingai, vyriškame jo prote pranyko viskas, išsk. tikslą, ir jis pats dar nesuvokė, kaip sklandžiai juda ir kad nebegirdi klyksmų, nes juos išgirdęs sustingtų ir nebegalėtų imtis veiksmų, padėsiančių vaikui, kurio klyksmas buvo ritmingas it kvėpavimas ir truko taip ilgai, jog tapo dar vienu daiktu virtuvėje, kurio taip pat reikėjo stengtis neužkliudyti greitai sukantis. Lauke nuomininko durys kabojo ant viršutinio vyro pakrypusios ir nežymiai siūbavo vėjyje, o paukštis, tupintis ažuole, kitoje įvažos pusėje, palenkęs galvą stebėjo duris, kol iš vidaus vis dar sklido klyksmai. Labiausiai nuplikyta buvo dešinė ranka ir petys, po šalto vandens srove krūtinės ir pilvo raudonis ėmė blukti į rausvumą, ant švelnių padukų tėvelis neižiūrėjo pūslių, tačiau kūdikis vis tiek gniauzė kumšteliu ir klykė, tik dabar turbūt labiau instinktyviai, iš baimės, tėvelis prisimins taip pamanęs, kai vėliau apie tai galvos, veidelis išsipūtė ir smilkiniuose išpampo kraujagyslių gijos, ir tėvelis vis kartojo, kad jis čia kad jis čia, kylant adrenalinui ir toliausiame galvos užkaboryje po truputį rangantis pykčiui, prasiveršiančiam tik po kelių valandų, ant mamytės, kad ji neužkirto šiam įvykiui kelio. Mamytei sugrįžus, jis negalėjo apsispręsti, ar verta susupti vaiką į rankšluostį, tačiau sušlapino rankšluostį ir vaiką susupo, standžiai suvystė, ir iškėlė savo kūdikį iš plautuvės, ir paguldė ant virtuvės stalo krašto, kad nuramintų, o mamytė tuo tarpu apžiūrino pėdutes, viena ranka mosuodama sau ties burna ir kartodama bereikšmius žodžius, o tėvelis palinko, prisilenkė veidu virš vaiko, gulinčio ant languoto stalo krašto, vis kartodamas faktą, kad jis yra čia, ir mėginamas nuraminti kūdikio verksmą, tačiau vaikas vis tiek klykė vos spėdamas atsikvėpti, skleisdamas aukštą, gryną, spindintį garsą, nuo kurio jam galėjo sustoti širdis, ir lūpelės bei dantenos

buvo nusidažiusios silpnos liepsnos žydrumu, galvojo tėvelis, ir jis klykė, lyg vis dar stovėtų po palinkusiu skausmo puodu. Praėjo viena, dvi tokios minutės, nors rodėsi kur kas ilgiau, kol mamytė su tėveliu vienas greta kito bėrė žodžius, žiūrėdami vaikeliiui į veidą, ir vieversys ant šakos žiūrėjo, pakreipęs galvą šonan, ir vyris balo nuo pakrypusių durų svorio, kol iš po užvynioto rankšluosčio krašto tingiai išsirangė pirma garo vija ir tėvai susižvalgę išpūtė akis: sauskelnės, kurios, išvyniojus vaiką iš rankšluosčio ir paguldžius aukštielninką ant languotos staltiesės, ir atklįjavus suminkštėjusius lipukus, ir mėginant nuimti, kiek priešinosi, paskatindamos naujus klyksmus, buvo karštos, jų kūdikio sauskelnės degino jiems rankas, ir jie pamatė, ką iš tiesų apliejo ir kur susigėrė vanduo, plikęs jų sūnų visą šį laiką, kol jis klykė, kad jie padėtų, bet jie nepadėjo, nepagalvojo, o kai nuėmė ir pamatė to, kas ten buvo, būklę, mamytė ištare jų Dievo vardą ir įsikibo stalą, kad nenugriūtų, o tėvas nosisuko ir trenkė kumščiu į orą, ir ne paskutinį kartą ėmė keikti save ir pasaulį, o jo vaikas atrodė lyg miegantis, jei ne tankus kvėpavimas ir ne nervingi iškeltų rankyčių judesiai virš savęs, jo delniukai buvo suaugusio vyro nykščio dydžio ir jais jis gniaužė tėvelio nykštį lopšy, stebėdamas dainuojančią tėvelio burną, palenkęs galvą, žiūrėdamas kiaurai jį į kažką, kas kėlė tėveliui neapčiuopiamą ilgesį. Jei niekadoms neverkei, bet verkti norėtum, susilauk vaiko. Sudaužys širdį tau, o vaikas ir dar labiau grojo šaiži daina, kurią ir vėl girdi tėvelis, lyg moteris iš radijo būtų čia, su juo, žiūrėtų, ką jie padarė, tačiau po kelių valandų tėvelis niekaip negalės atleisti sau to, kaip smarkiai norėjosi cigaretės tuo momentu, kai jie kaip įmanydami atsargiau vystė vaiką į marlę ir du kryžmai patiestus rankšluosčius, ir tėvelis pakėlė jį kaip naujagimį, prilaikydamas kaukolę delnu, ir išlėkė į karštą pikapą, visą kelią iki miesto ir ligoninės priimamojo degindamas specialiai užsakytas padangas, o nuomininko durys liko kaboti per visą dieną, kol vyris pasidavė, tačiau jau buvo vėlu, ir

kai nesiliovė ir jiems nepavyko, vaikas išmoko atsiskirti nuo savęs ir stebėti, kaip viskas vystosi toliau, iš viršaus, o jei kas ir buvo prarasta, nuo to laiko nustojo svarbos, ir vaiko kūnas išsiplėtė, vaikštinėjo sau, gavo atlyginimą, gyveno savo benuomininkį gyvenimą, daiktas tarp daiktų, jo paties siela vos garas dausose, krintantis kaip lietus ir pakylantis, o saulė aukštyn ir žemyn it jo jo.

DVASIA NĖRA ŽAIZDRAS

VĒLIAU TERENSAS VELANAS BUS APDOVANOTAS KAIP INDOKINI-
JOS KARO KARYS, O JO NUOTRAUKA IR DRAMATIŠKA, SAVIMEILĒ
GLOSTANTI ISTORIJA BUS IŠSPAUSDINTA *DISPATCH*, NORS APLIN-
KYBIŲ, KURIOMIS JIS BUVO ATLEISTAS NUO TARNYBOS IR SUGRĮŽO
Į AMERIKIETIŠKĄ GYVENIMĄ, TAIP IR NEGALĖJO PATVIRTINTI
NĖ VIENAS MIRANDAI AR MAN PAŽĪSTAMAS ASMUO.

Čia bus pasakojama apie tai, kaip Frenkas Koldvelas, Krisas Dema-
teisas, Mendė Blem ir aš tapome, miesto laikraščio žodžiais tariant,
„4 Nesusivokusiais Įkaitais“ ir kaip mūsų keista sąjunga ir trauma,
susijusi su jos kilme, atsiliepė mūsų tolesniems gyvenimams ir
karjeroms suaugus. *Dispatch* straipsniai pakartotinai bruko nuo-
monę, kad tai dėl mūsų ketverto, priskiriamo atsilikusių, arba silp-
napročių, mokinių grupei ir pristigusio nuovokos drauge su kitais
vaikais pasprukti iš Pilietinio ugdymo klasės, susiklostė „įkairių
situacija“, pateisinusi gyvybės atėmimą.

Pirminės traumos vieta buvo ketvirtokų Pilietinio ugdymo klasė, antra pamoka, pradinėje R. B. Hajeso mokykloje čia, Kolambuse. Prieš daugybę metų. Klasėje sodindavo pagal privalomą schemą, visi turėjome sau paskirtus suolus, tvarkingai eilėmis prisuktus prie grindų. Ėjo 1960-iejį, karšto ir ne iki galo įsisąmoninto patriotizmo metai. Dabar tie laikai dažnai vadinami savotiško nekaltumo epocha. Pilietinis ugdymas buvo valstijos įpareigojimu vedama pamoka apie Konstituciją, JAV prezidentus ir vyriausybės šakas. Antrame ketvirtyje iš papjė mašė nulipdėme vyriausybės šakų modelį su įvairiais takeliais ir grioveliais tarp jų, kad parodytume jėgų pusiausvyrą, kurią Steigėjai numatė federalinei sistemai. Aš iš popierinių rankšluosčių „Coronet“, šį prekės ženklą mėgo mūsų motina, vidinių ritinelių surenčiau dorėnines Teisminės Atšakos kolonas. Tai nutiko kovą, tą šaltą ir tarsi begalinį laikotarpį, kai įprastinės mūsų Pilietinio ugdymo mokytojos nebebuvo, tad Konstitucijos skyrių ėjome ir Amerikos Konstituciją bei įvairias jos versijas ir pataisymus narstėme prižiūrimi pono Ričardo A. Džonsono, ilgalaikio pavaduojančiojo mokytojo. Tuo metu dar nebuvo pavadinimo dekretinėms atostogoms, nors ponios Rouzmen nėštumas buvo akivaizdus mažiausiai nuo Padėkos dienos.

Pilietinio ugdymo klasė R. B. Hajeso mokykloje sudarė šešios eilės po penkis stalus. Stalai ir kėdės buvo tvirtai prisukti vieni prie kitų ir prie grindų ir, kaip ir visi to meto pradinių klasių suolai, turėjo atlenkiamus stalviršius, nes dar nebuvo nei kuprinių, nei portfelių. Paskirtame stale laikydavai savo HB pieštukus, liniuotą popierių, klijus ir kitus pradiniam išsilavinimui būtinus daiktus. Ten taip pat reikėdavo pasidėti vadovėlį, kai klasė rašydavo kontrolinį. Pamenu, to meto liniuotas popierius buvo pilkšvas, švelnus ir slidus, su plačiomis parašėmis, nužymėtomis mėlynu punktyru; visi ant jo parašyti darbai atrodydavo truputį išsilieję.

Kolambuse mokiniai iki 6-os klasės turėdavo sau paskirtą kabinetą. Tai būdavo konkreti patalpa, kur laikydavai savo žieminį palatą ir guminius, atitinkamai ant kabliuko ir ant laikraščio stačiakampio palei sieną; kiekvieno mokinio kabliuką žymėdavo spalvoto popieiaus skiautelė, ant jos spausdintinėmis raidėmis flomasteriu būdavo užrašytas vardas ir pirmoji pavardės raidė. Po atverčiamu savo klasės suolo dangčiu laikydavai pagrindines mokyklinių reikmenų atsargas. Tuo metu vyresni mokiniai iš Fišingerio Vidurinės Mokyklos kitapus gatvės atrodė neregėtai suaugę, nes neturėjo savo klasių ir vaikščiodavo po skirtingus kabinetus, priklausomai nuo pamokos, o savo daiktus laikydavo spintelėse su kodinėmis spynomis, kurių kombinaciją reikėdavo įsiminti, o paskui sunaikinti lapuką, ant kurio ji būdavusi parašyta, kad niekas neįsilaužtų į tavo spintelę. Tai niekaip tiesiogiai nesisieja su pasakojimu apie tai, kaip netikėtasis ketvertas, sudarytas iš manęs, Kriso Demateiso, Frenkio Koldvelo ir keistos, pakrikusios Mendės Blem, buvo aplinkybių priverstas susivienyti į vėliau neoficialiai pagarsėjusį „4“, išsk. nebent tą faktą, kad Dailė ir Pilietinis ugdymas buvo vienintelės pamokos, per kurias pereidavome į kitą kabinetą. Abiem pamokoms buvo naudojama speciali įranga ir medžiagos, tad abi turėjo atskiras patalpas ir specialiai parengtus mokytojus, ir mokiniai, atėjus reikiamai pamokai, atkeldavavo pas juos iš savo klasių. Mūsų atveju tai buvo antra pamoka. Vorelė, kuria po vieną eidavome iš savo klasės į ponios Beri ir ponios Rouzmen atitinkamai vedamus Dailę ir Pilietinį ugdymą, būdavo tyli, abėcėlinė, atidžiai stebima. 6-ojo deš. pabaiga ir 7-ojo deš. pradžia nepasizymėjo netvarka ar aplaidžiu požiūriu į discipliną, dėl to aptariamoms dienoms įvykiai Pilietinio ugdymo klasėje sukėlė dar didesnę traumą, o keliems bendrakaišiams (vienas iš jų buvo Terensas Velanas, kaip to meto berniukui, kiek pretenzingas, kartais avintis sandalais ir mūvintis odiniais šortais, tačiau l. gerai žaidžiantis futbolą, jo tėvas buvo hidraulikos inžinierius iš Vakarų

Vokietijos, gavęs Amerikos pilietybę; jis dar mokėjo kita puse atlenkti akių vokus, išversti vidines, gleivėtas jų membranas ir taip vaikščiodavo po žaidimų aikštelę, o tai buvo šioks toks privilumas) teko visam laikui pakeisti Hajeso Pradinę į kitą mokyklą, nes vien grįžimas į pastatą sukeldavo trauminius atsinaujinančius prisiminimus ir emocijas.

Tik gerokai vėliau supratau, kad incidentas prie lentos Pilietinio ugdymo pamokoje buvo bene dramatiškiausias ir įspūdingiausias įvykis, kuriame man teko dalyvauti per visą savo gyvenimą. Manau, kad aš, visai kaip mano tėvas, jaučiuosi dėkingas, kad tuo metu to nesuvokiau.

PONIA ROUZMEN PULTŲ Į BAISIĄ NEVILTĮ SUŽINOJUSI, KAD DABAR SĖDŽIU PRIE LANGO.

Ponios Rouzmen Pilietinio ugdymo klasę, kurioje buvo visų 34 JAV prezidentų portretai, tolygiai iškabinti visų keturių sienų palubėje, bei ištraukiamieji žemėlapiai tiek su pirmųjų 13 kolonijų reljefu, tiek su Sąjungos ir Konfederacijos valstijomis maždaug 1861-aisiais, tiek su dabartinėmis Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, įsk. Havajų salas, bei plieninės spintelės su įvairiausia papildoma medžiaga, iš esmės sudarė didelis metalinis mokytojo stalas su juodo skalūno lenta klasės priekyje ir iš viso 30 prisuktų suolų su kėdėmis, į kuriuos mes, panelės Vlastos ketvirtokai, buvome alfabetiškai išsodinti šešiomis eilėmis po penkis mokinius. Kadangi ponas Džonsonas buvo pavaduojantis mokytojas, mes sugalvojome pajuokauti: pakeitėme įprastinę rytų-ir-vakarų kryptimi orientuotą ponios Rouzmen susodinimo schemą ir apskukome sau priskirtas eiles klasėje, pasodinome Rouzmeri Eihern ir Emilę Aną Bar pirmuose suoluose eilėje arčiausiai vakarinės sienos paltų kabliukų (nors ant jų niekad niekas nekabodavo, nes ponios Rouzmen Pilietinio

ugdymo klasė nebuvo niekam priskirta) ir klasės durų, o antrąją Sverindžen dvynę – rytinės eilės priekyje, prie pirmojo iš dviejų didelių rytinės sienos langų, kurių sunkiausias užuolaidas buvo galima nuleisti, žiūrint diafilmą arba kartkartėmis parodomą istorinę kino juostą. Aš sėdėjau priešpaskutiniame suole rytinėje eilėje – tokiai logistinei klaidai ponja Rouzmen niekad nebūtų leidusi įvykti, nes buvau įvardytas kaip nepažangus pagal Klausymo Įgūdžių ir su ja susijusių Nurodymų Vykdyimo kategoriją, ir visos nepavaduojančios mokytojos iš R. B. Hajeso mokyklos jau nuo pirmų klasių žinojo, kad aš – iš tų mokinių, kuriems vietos turi būti skiriamos kuo toliau nuo langų ir kitų dėmesio blaškymo šaltinių. Visi mokyklos langai buvo su vielinių kilpučių tinkleliu, įlietu tiesiai į stiklą, kad langus ne taip lengvai sudaužytų atskriejęs kvadrato sviedinys ar vandalo paleistas akmuo. Be to, man iš kairės kitoje eilėje, pagal erzacinį išsidėstymą, sėdėjo Sandžajus Rabindranatas, visą laiką maniakiškai besimokąs, o dar ir rašąs pavyzdiniu dailiraščiu, tad turbūt visame R. B. Hajese nebuvo kito mokinio, prie kurio būtų taip gera sėdėti per kontrolinius. Vielinis tinkelis, dalijantis langą į 84 kvadratukus su papildoma 12 siaurų stačiakampių eile, kur pirmoji vertikali tinkelio linija kone šliejosi prie dešinio lango rėmo, iš dalies buvo skirtas tam, kad langas ne taip trauktų dėmesį ir mokiniui sumažėtų galimybė ką nors pastebėti ir užsigalvoti, žiūrint į kokį nors reginį lauke, kovo mėnesį per Pilietinio ugdymo pamokas sudarytame bene vien iš pilko dangaus ir plikų medžių karkasų, ir nuniokotos futbolo aikštės kraštų, ir neaptvertos beisbolo aikštės – joje nuo gegužės 21 d. iki rugpjūčio 4 d. vykdavo Mažoji Lyga. Už jos, gerokai sutraukta perspektyvos – užtvirta Tafto Aveniu ir užimanti tik tris kvadratėlius apatiniame kairiame lango kampe, – stovėjo aptvarta reglamentuoto dydžio Fišingerio Vidurinės beisbolo aikštė, joje diėkiai žaidė Amerikos Legiono beisbolą, stengdamiesi išlaikyti geriausią formą iki vidurinių mokyklų sezono. Kiekvieną pavasarį

nuo vandalų rankų įskildavo keletas mūsų mokyklos langų; futbolo aikštėse buvo matyti bent keli gulintys akmenys, kurių mažiausiai pusė ar daugiau pateko į sudalytą vaizdą, matomą iš mano vietos, pastebimai nesukiojant galvos. Kartą ar du subtiliai kryptelėjus galvą buvo matyti ir beveik visas tuščias, apleistas beisbolo aikštės deimantas; vidiniame lauke, kur neuždengė sniegas, telkšojo purvas. Priklausiau tiems, kurie buvo apdovanoti geru periferiniu regėjimu, ir didžiojoje dalyje tris savaites pono Džonsono vedamų pamokų apie JAV Konstituciją dalyvaudavau beveik vien tik kūnu, tikrąjį dėmesį periferiškai kreipdamas į aikštes ir gatvę lauke, kurias lango tinklelio gradavimas sudalijo į pavienius kvadratukus, primenančius komiksų paveikslėlių eiles, parengiamąsias filmų kadruotes, *Alfredo Hitchcocko Keistenybių Komiksus* ir pan. Akivaizdu, šis intensyvus domėjimasis pragaištingai veikė mano Klausymosi Įgūdžius antrojoje Pilietinio ugdymo pamokoje, nes dėmesys ne šiaip sau veltėdiškai klajojo, bet aktyviai konstravo ištisas linijines kruopščiai surikiuotas naratyvines fantazijas, kurių dauguma skleidėsi su gan išraiškingu detalumu. Taip sakant, bet koks įdomesnis vaizdas lauke – toks kaip ryški šiukšlė, pustoma vėjo iš vieno vielinio langelio į kitą, arba miesto autobusas, flegmatiškai slenkantis iš dešinės į kairę trimis apatinėmis horizontaliomis kvadratukų eilėmis, – virsdavo varomąja jėga privačiai įsivaizduojamo filmo arba komikso kadruotėms, kuriose visus likusius vielinio lango tinklelio kvadratukus galėdavai panaudoti tęsdamas ir plėtodamas kadruotės naratyvą: kasdieniškai atrodanti VT autobusą iš tiesų buvo užgrobęs tuometinis pagrindinis Betmeno priešas Raudonasis Komandosos, autobuso salone, vaizduojamame kituose langeliuose, paėmęs įkaitų, tarp jų ir panelę Vlastos, kelis aklius vaikus iš Valstybinės Aklųjų ir Kurčiųjų Mokyklos ir mano persigandusį vyresnį brolių bei jo pianino mokytoją ponį Dudną, bet į judantį autobusą įsibrauna Betmenas ir (slėpdamasis po maža, įmantria kaukute) pakankamai lengvai

atpažįstamas Robinas, atlikdami akrobatinius lyno ir abordažinio kablino manevrus, kurių kiekvieno animacija užpildydavo po vieną lango tinklelio kvadratėlį, kol galiausiai paveikslėlis sustodavo, mano dėmesiui nukrypus į kitą langelį, ir t. t. Šie įsivaizduojami konstruktai, dažniausiai užimantys visą langą, reikalavo sunkaus ir sutelkto darbo; tiesą sakant, jie nė kiek nebuvo panašūs į tai, ką ponia Kleimor, ponia Teilor, panelė Vlastos ar mano tėvai vadino užsisvajojimu. Trauminės patirties metu man tebuvo devyneri, dešimtas gimtadienis laukė balandžio 8-ą. Septynerių–dešimties amžius taip pat buvo sunkus ir neramus laikotarpis (ypač mano tėvams), kadangi aš, pagal jokus priimtinius kriterijus, nemokėjau skaityti. Tai sakydamas turiu omenyje, kad galėjau permesti akimis puslapį iš *Nuo vandenyno iki tviskančio vandenyno: iliustruotos ir papasakotos Amerikos istorijos* (tuo metu visoje valstijoje tai buvo privalomas pradinėjų klasių Pilietinio ugdymo vadovėlis) ir pateikti tam tikrą kiekį konkrečios kiekybinės informacijos, tokios kaip tikslus žodžių skaičius puslapyje, tikslus žodžių skaičius kiekvienoje eilutėje, o neretai net ir dažniausiai ir rečiausiai pavartotas žodis arba raidė nurodytame puslapyje, taip pat, pvz., kiek kartų pakartotas kiekvienas žodis; dažnai prisimindavau šią informaciją praėjus nemažai laiko nuo tada, kai būdavau perskaitęs puslapį, tačiau dauguma atvejų niekaip nepavykdavo perprasti ir koku nors patenkinamu būdu iškomunikuoti, ką tais žodžiais ir įvairiomis jų kombinacijomis norima perteikti (bent jau tiek apie šį tarpsnį prisimenu aš), tad mano namų darbų išmokimo ir teksto suvokimo rezultatai buvo žemesni už vidurkį. Didžiam daugumos palengvėjimui, apie mano dešimtąjį gimtadienį problema su skaitymu susitvarkė savaime, beveik taip pat paslaptinai, kaip ir buvo atsiradusi.

KAIP VĖLIAU PAAIŠKĖJO IŠ SPAUDOS PRANEŠIMŲ, PONAS DŽONSONAS, KILĘS IŠ GRETIMO ARBANKRESTO, ANKSČIAU NETURĖJO

JOKIŲ UŽFIKSUOTŲ PSICHIKOS SUTRIKIMŲ AR POLINKIO Į NUSIKALSTAMĄ ELGESĮ.

Paskutinįkart snigo kovo pradžioje. Kitaip sakant, rytinis vaizdas pro klasės langus buvo daugiausia žemė ir purvinas sniegas. Dangus, kiek jo buvo matyti, rodėsi bespalvis ir slinko pažeme, lyg įmirkęs arba pavargęs. Vidinis beisbolo aikštės laukas – vien tik purvynas, tik virš metiko gumos baltavo sniego brūkšnelis. Paprastai per antrą pamoką lange sujudėdavo arba šiukšlės, arba koks nors transportas, važiuojantis per Taftą, tačiau traumos diena tapo išimtimi, nes pasirodė šunys. Prieš tai, einant Konstitucijos skyrių, taip buvo nutikę tik kartą. Du šunys įėjo į viršutinį dešinį lango tinkelį iš miškelio link šiaurryčių ir pasuko įstrižai žemyn, link šiaurinės vartininko aikštelės futbolo aikštėje. Tada judėdami ėmė sukti vienas aplink kitą vis mažėjančius ratus, greičiausiai ruošdamiesi sueičiai. Panašus scenarijus jau buvo įvykęs ir anksčiau, tačiau paskui kelias savaites šunų nebebuvo matyti. Jų elgesys visiškai atitiko ruošimąsi poruotis. Didesnis šuo užsilipo ant kito iš užpakalio ir priekinėmis letenomis apsvijio rudmargio šuns kūną, ir ėmė ritmingai judėti, užpakalinėmis kojomis šiek tiek patipendamas, nes antrasis šuo mėgino ištrukti. Veiksmas užėmė šiek tiek daugiau nei vieną lango tinklelio kvadratą. Optiškai jie kėlė vieno didelio, anatomiškai sudėtingo ir konvulsijų tampomo šuns įspūdį. Reginys nebuvo malonus, tačiau gyvas, traukė dėmesį. Vienas gyvūnas buvo didesnis ir juodas, su pilkšvai rudu lopinėliu ant krūtinės, greičiausiai rotveilerių mišrūnas, nors galvai trūko grynaveisliams rotveileriams būdingo platumo. Nustatyti mažesniojo šuns apačioje veislės nebuvo įmanoma. Pasak mano vyresnio brolio, mes kurį laiką irgi turėjome šunį, kai buvau dar per mažas, kad prisiminčiau: jis apgraužė pianino ir įspūdingo XVI a. antikvarinio Karalienės Elžbietos laikų valgomojo stalo, mūsų motinos aptikto sendaikčių turguje, vėliau įvertinto didesne nei

milijono dolerių suma, kojas, dėl to mūsų šeimos šuo vieną dieną dingo – mano brolis grįžo iš darželio ir pamatė, kad nebėra nei šuns, nei stalo, ir pridūrė, kad mano tėvus visas šitas reikalas l. sunervino ir kad, jei kada nors užsiminsiu apie šunį ar paklausiu apie jį mūsų mamos ir ji susinervins, jis sukiš mano pirštus tarp prieškambario spintos vyrų ir atsirems į duris visu savo svoriu, kol taip sutraiškys man pirštus, kad juos teks amputuoti, o tada pianinu grosiu dar beviltiškiau. Tuo metu abu su broliu buvome intensyviai mokomi groti pianinu ir koncertuoti, tačiau gabumus demonstravo tik jis, tad du kartus per savaitę lankydavosi pas ponią Dudną, kol pradėjo dramatiškai lįsti jo paties ankstyvos paauglystės problemos. Susijungę šunys buvo taip toli, kad negalėjau nustatyti, ar jie turi antkaklius ar pakabučius, tačiau pakankamai arti, kad įžiūrėčiau viršutinio, dominuojančio, šuns snukio išraišką. Bejausmė ir sykiu aistringa – tokią pat išraišką nutaiso žmonės, kai daro ką nors vedami kompulsijos ir niekaip nesuprasdami, dėl ko kažką daro. Galbūt jie nesiporavo, gal vienas šuo tiesiog demonstravo viršenybę kito atžvilgiu – tai buvo, kaip vėliau išsiaiškinau, dažnas reiškinys. Veiksmas truko gana ilgai ir per tą laiką baksnojamasis šuo apačioje žengė keletą netvirtų žingsnelių, tad abu gyvūnai pasislinko žemyn per keturis kvadratėlius ketvirtoje eilėje ir tuo iš abiejų pusių sukomplicavo pasakojimo maketą. Antkaklis ir pakabutis – patikimi ženklai, kad šuo turi namus ir šeimniną ir nėra benamis, nes priešingu atveju, paaiškino jų klasėje svečiavęsis Visuomenės Sveikatos Departamento atstovas, reikėtų sunerinti. Tai ypač pasakytina apie kiekvieną nuo pasiutligės pakabutį, kurio dėl akivaizdžių priežasčių reikalauja Franklino apygardos potvarkis. Nepatenkintą, bet stojišką rudmargio šuns apačioje išraišką apibūdinti buvo sudėtingiau. Galbūt ji nebuvo tokia aiški, o gal ją dengė apsauginis lango tinklelis. Kartą tetos Tinos, turėjusios rimtų fizinių problemų, išraišką mūsų motina apibūdino štai taip: *nemažai prisikentėjusi*.